

OR moet opletten bij invoering toeslagenmatrix

Vrijwel iedereen spreekt nog steeds over indexatie, maar sinds de invoering van de Pensioenwet heet het toeslagverlening: het jaarlijks op peil houden van de waarde van het pensioen. Vanaf 1 januari 2009 moeten alle pensioenuitvoerders een matrix hanteren die aangeeft hoe binnen de pensioenregeling de toeslagverlening is geregeld. In het verleden was het lang niet altijd duidelijk hoe de toeslagverlening was geregeld. Daarom is het belangrijk dat de ondernemingsraad goed kijkt naar het voorstel dat de uitvoerder doet voor indeling van de pensioenregeling in de matrix.

Eenduidig vastleggen en communiceren

Veel eindloon- en middelloonregelingen kennen een toeslagverlening. De wijze van toeslagverlening dient eenduidig vastgelegd en helder gecommuniceerd te worden. Daarom is de toeslagenmatrix in het leven geroepen.

De toeslagenmatrix bestaat uit letters en cijfers die uitdrukken hoe een toeslag wordt verleend. De matrix kent de categorieën A tot en met F met daarbinnen een aantal subcategorieën. De categorieën A (geen toeslagambitie) en F (onvoorwaardelijke toeslagverlening) zijn uitersten en komen in de praktijk minder vaak voor. De meest voorkomende categorie is D. Deze houdt in dat er sprake is van een voorwaardelijke indexatie die gekoppeld is aan een bepaalde maatstaf zoals de loonstijging en prijsstijging.

Het toeslagenlabel is een afbeelding die laat zien of en hoe het pensioen meegroeit met de stijging van de kosten van het levensonderhoud. Dit wordt aangegeven met rijen muntjes. In totaal zijn er 15 varianten. Om te bepalen welke variant van het toeslagenlabel moet worden weergegeven, dienen pensioenuitvoerders met behulp van de continuïteitsanalyse of het rekeninstrument van De Nederlandsche Bank de verwachte toeslagverlening en de toeslagverlening in een pessimistisch scenario te berekenen. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft onlangs laten weten om pas vanaf 1 april 2009 te gaan controleren of het toeslagenlabel op de juiste wijze wordt opgenomen. De AFM geeft pensioenuitvoerders daarmee de gelegenheid om het toeslagenlabel te baseren op actuele gegevens.

Instemmingsrecht

Als een pensioenregeling is ondergebracht bij een verzekeraar, dan heeft de ondernemingsraad instemmingsrecht bij vaststelling of wijziging van de pensioenregeling. Is de regeling bij een pensioenfonds ondergebracht, dan is de zeggenschap vaak geregeld via de sociale partners (vakbonden) of via het pensioenfondsbestuur.

Het vaststellen van in welke categorie van de toeslagenmatrix een pensioenregeling valt, kan een formaliteit zijn. Als het beleid in het verleden altijd helder is geweest en goed is vastgelegd dan is het vaststellen van de categorie makkelijk. Er wordt immers niets gewijzigd. In de praktijk is het echter niet altijd duidelijk welk beleid er is gevoerd. Dan zou er een categorie kunnen worden voorgesteld die neerkomt op wijziging van de pensioenregeling.

Waar moet de OR op letten?

Hoe weet de ondernemingsraad of de invoering van de toeslagenmatrix conform de eerder gemaakte afspraken is?

Bij het vaststellen van de indeling in de toeslagenmatrix moet de raad goed letten op de volgende punten:

- Welk beleid is er gevoerd?
 - Geen
 - Voorwaardelijke toeslag
 - Onvoorwaardelijke toeslag
 - Is de toeslag gekoppeld aan een indexcijfer(bijvoorbeeld loonstijging of inflatie)
- Hoe heeft de financiering plaatsgevonden?
 - Geen
 - Uit de rendementen van de verzekeraar
 - Doordat de werkgever betaalt
 - Doordat er een voorziening voor is getroffen
- Wat staat er in het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst?
- Wat is er gecommuniceerd?

Mogelijke mismatch

Zoals eerder gezegd, is in de praktijk het toeslagbeleid in het verleden vaak niet duidelijk geweest. Neem als voorbeeld een pensioenregeling waarop in het verleden onvoorwaardelijke toeslagverlening van toepassing was, die tot op heden betaald kon worden uit de door de verzekeraar behaalde rendementen. Volgens de matrix moet onvoorwaardelijke toeslagverlening echter gefinancierd worden door een opslag op de premie. In welke categorie moet deze toeslag nu worden ingedeeld? De werkgever zal het wellicht als D1 (voorwaardelijk op basis van overrente) willen kwalificeren maar op basis van de toezegging zou categorie F (onvoorwaardelijke toeslag) van toepassing kunnen zijn. In dit geval is er sprake van een mismatch tussen de matrixcategorie en de financieringsvorm van de toeslag.

Kwaliteit toeslagverlening bewaken

Toeslagverlening is een belangrijk onderdeel van de pensioenregeling. Het is van groot belang voor de deelnemers dat de ambitie en de financiering van het toeslagbeleid nauwkeurig worden geëvalueerd. Aangezien er in het verleden lang niet altijd sprake was van consistentie, is het niet eenvoudig de juiste kwalificatie aan het toeslagbeleid te koppelen. Dit kan dus betekenen dat de ambitie of de financiering aangepast moet worden om aan de voorwaarden van een categorie te voldoen. Hierbij is het wenselijk dat de kwaliteit van de toeslagverlening in vergelijking tot de huidige regeling minimaal op gelijk niveau blijft. Voor de ondernemingsraad is het zaak daar goed op te letten.

Hans Kennis
Montae